

Πρωτοπρεσβυτέρου Ἰωάννου Φωτοπούλου

Ἡ Κλάϊν, ὁ θηλασμός καί ὁ ... φονταμενταλισμός Μιά ἀντι-θέση στόν ψυχαναλυτικό ὀλοκληρωτισμό.

Πολλά θά μπορούσαν νά γραφοῦν ὡς ἀντιρρήσεις στίς θέσεις πού προβάλλει στό ἄρθρο του “Ψυχολογία καί πνευματική ζωή” ὁ π. Ἀδαμάντιος Αὐγουστιδῆς (Ο.Τ. 20 -9 καί 27 - 9 - 2002). Μέ μεγάλη προσοχή, μέ διατυπώσεις ὀρθόδοξες προσπαθεῖ νά ἐπιτύχει μεταξύ Ψυχολογίας καί ἐν Χριστῷ ζωῆς ἓνα “ἱστορικό συμβίβασμό”, μιά “συγκατοίκηση”, γιά νά χρησιμοποιήσουμε ὅρους τῆς διεθνούς πολιτικῆς, δηλ. τήν συνύπαρξη στή ζωή τῶν χριστιανῶν τόσο τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως ὅσο καί τῆς Ψυχανάλυσεως - Ψυχοθεραπείας. Ματαίως ὅμως! Πρίν προχωρήσουμε πάντως στό λόγο μας ἀντιπαρερχόμεθα τόν χαρακτηρισμό ἐκ μέρους του κάθε ἀντιρρήσεως πρός τήν βίαιη εἰσβολή τῶν ψυχο-“ἐπιστημῶν” στό χώρο τῆς Ἐκκλησίας ὡς “ἱεροεξεταστικοῦ χαρακτήρα ἀντιπαλότητα πρός τήν ἐπιστήμη”,

α) γιατί ὄχι μόνο ἐμεῖς ἀλλά καί πολλοί ἄλλοι δέν δέχονται τήν Ψυχοθεραπεία καί τήν Ψυχανάλυση σάν ἐπιστήμες, ἀφοῦ ἀπουσιάζουν ἀπ’ αὐτές οὐσιώδη συστατικά τῶν ἐπιστημῶν.

β) γιατί μέ τέτοιους χαρακτηρισμούς (“ἱεροεξεταστική ἀντιπαλότητα”) γίνεται προσπάθεια στερήσεως ἐκφράσεως τῶν οἰωνόδηποτε ἀπόψεων ἐπί θεμάτων πού βρίσκονται ἔξω ἀπό τήν Ὀρθόδοξη πίστη καί ζωή στό χώρο δηλ. τῶν συζητήσεων καί τῶν θεμιτῶν ἀντιπαλοτήτων.

Θέλουμε λοιπόν νά ἐπικεντρώσουμε τήν κριτική μας στήν ἐσωτερική ἀντίφαση ὅσων γράφει στό ἄρθρο του καί στό βιβλίό του “Ποιμένας καί Θεραπευτής” σχετικά μέ τίς προϋποθέσεις πού διαθέτουν ἡ Ψυχολογία καί ἡ Ἐκκλησία γιά τή γνώση τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Γράφει ὁ π. Αὐγουστιδῆς παραπέμποντας στό βιβλίό του “Ποιμένας καί Θεραπευτής” ὅτι “οἱ ἐπιστήμες τοῦ ἀνθρώπου” - δηλ. Ψυχολογία, Ψυχοθεραπεία κ.λ.π. - στηρίζονται κατά βάση στή μελέτη τοῦ “πεπτωκότος” ἀνθρώπου καί ἀγνοοῦν τίς ἀνθρωπολογικές καί ψυχολογικές προσεγγίσεις πού βασίζονται στήν ἁγιοπνευματική ἐμπειρία τοῦ “ἀνισταμένου” (δηλαδή τοῦ θεομένου) ἀνθρώπου, ὅπως αὐτές διασώζονται στήν πατερική καί ἀσκητική γραμματεία τῆς Ὀρθόδοξης Ἀνατολικῆς Παράδοσης”. Δέν μένει παρά νά μᾶς ἐξηγήσει ὁ π. Ἀδαμάντιος ἂν δέχεται τίς ἀνθρωπολογικές καί ψυχολογικές προσεγγίσεις -παρατηρήσεις τῶν αἰρετικῶν ἢ καί ἀδέων Ψυχολόγων -Ψυχοθεραπευτῶν τῆς Δύσεως

Δεδομένου ὅτι οἱ ἀνωτέρω ψυχο ...ερευνητές ὡς ἀβάπτιστοι καί ἀφώτιστοι α) “δέν ἀσχολοῦνται”, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος, “μέ τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου κατ’ οὐσίαν ἀφοῦ δέν ἔχουν τίς κατάλληλες προϋποθέσεις” καί β) οἱ ψυχολογικές τους παρατηρήσεις περί τῆ συμπεριφορά καί τίς λοιπές ἐνέργειες τῆς ψυχῆς δέν ἔχουν ὡς ἀφετηρία τόν κατ’ εἰκόνα καί κατ’ ὁμοίωσιν Θεοῦ

πλασθέντα άνθρωπο, θά έπρεπε ο ιερεύς - ψυχίατρος νά δεχθεί ως άφetterιακά έσφαλμένες τίς παρατηρήσεις και έκτιμήσεις πού κάμουν “οί έπιστήμες του άνθρώπου” περί του ποιός είναι ύγιής ψυχικά και ποιός όχι, ειδικά όταν ύπεισέρχονται σέ βαθιές αναλύσεις τής ψυχής κι όταν μαζί μέ τίς προτάσεις προτείνονται λύσεις για τή θεραπεία μιās “διαταραχής”, μιās νευρώσεως κ.λ.π. Δέν έχουν άλλωστε τά “φόντα” για νά προτείνουν λύσεις - ίασεις οί έν λόγω Ψυχοθεραπευτές όντες οί ίδιοι άρρωστοι, στερούμενοι τών καταλλήλων έργαλείων για όρδή γνώση τής ψυχής, από τήν όποία πηγάζουν τά ποικίλα προβλήματα ή και άκολουθοῦντες μιιά Ψυχολογία χωρίς ψυχή (Psychologie ohne Seele).

Τί κάμει όμως ο π. Άδαμάντιος; Στο προαναφερθέν βιβλίο του “Ποιμένας και Θεραπευτής” δέχεται και οικειοποιείται τίς παράλογες θεωρίες τής Melanie Klein. Η ψυχαναλύτρια αυτή διδάσκει, όπως γράφει ο π. Άδαμάντιος, ότι “τό παιδί στην ήλικία περίπου τών τεσσάρων μηνών διέρχεται από ένα στάδιο ψυχολογικής ανάπτυξης γνωστό ως “παρanoiδής -σχιζοειδής θέση” κατά τό όποιο “ό μητρικός μαστός αποτελεί πηγή ικανοποίησης...Διακινούνται έτσι αγαπητικά ή και άρχέγονα έρωτικά(;) συναισθήματα. Όμως ο μαστός δέν είναι διαθέσιμος κάθε φορά πού τό βρέφος πεινά...Τό αΐσθημα τής πείνας βιώνεται σαν άπειλή κατά τής ίδιας τής επιβίωσης του βρέφους και τό άγχος του παίρνει ύπαρξιακές διαστάσεις !!! (Δικά μου τά έρωτηματικά και τά θαυμαστικά, π. Ι. Φ.). Σέ μιιά προσπάθεια διαχείρισης αυτού του άγχους, τό βρέφος επιστρατεύει μιιά αρχαϊκή ένδοψυχική άμυνα γνωστή ως...”διχασμός του άντικειμένου”. Μέσω αυτού του άμυντικού μηχανισμού αναγνωρίζει τό στήθος σαν δύο διαφορετικά αντικείμενα, ένα “καλό” και ένα “κακό”...Εκτός από τό διχασμό του άντικειμένου...έπιστρατεύεται...ο μηχανισμός τής προβολής διά του όποιου τό βρέφος άπελευθερώνεται από τά καταστροφικά του συναισθήματα (;) αποδίδοντάς τα στό “κακό” αντικείμενο. Είναι ο ίδιος μηχανισμός διά του όποιου τό ύποκείμενο στά μετέπειτα στάδια τής ζωής του, άπαλλάσσεται από τά καταστροφικά του συναισθήματα προβάλλοντάς τα σέ άλλα πρόσωπα. Η καταδίκη τών άλλων στό όνομα τής ιδεολογίας ή τής θρησκευτικής αντιπαράθεσης, προσφέρει μιιά διπλή ικανοποίηση : νομιμοποιημένη εκφόρτιση τών επιθετικών μας παρορμήσεων και διαβεβαίωση ότι έμεις έχουμε έξασφαλισμένο τό σωστό και τήν ήδική καθαρότητα...

.....Όταν βρίσκει κανείς ένώπιος μέ τά προβλήματα τής ζωής...τότε αναδύεται πάλι τό άφetterιακό άγχος...Η αναζήτηση λύσεων πού νά ανακουφίζουν τίς άσυνείδητες έντάσεις όδηγεί στην υιοθέτηση μιās θρησκευτικότητας πού νά ανταποκρίνεται σ’ αυτές τίς ανάγκες...

Ανάλογα φαινόμενα μέ αυτά πού παρατηρούνται στό επίπεδο τών άτομικών ψυχισμικών έμπλοκών μπορούμε νά παρατηρήσουμε και στό επίπεδο τής κοινωνικής όργάνωσης...Τό πιο χαρακτηριστικό από αυτά είναι ο φονταμενταλισμός. Τό αίτημα για έπιστροφή στην καθαρότητα, ή έμμονή σέ σχήματα θρησκευτικά, σχεδόν άσύμβατα μέ τή σύγχρονη πραγματικότητα...και ή άνορθολογική και άδιάκριτη ύποταγή σέ κάθε παραδοσιακόμορφο σχήμα αποτελούν στοιχεία πού εκφράζουν σέ συλλογικό επίπεδο όσα ήδη περιγράψαμε αναφερόμενοι στό άτομικό ψυχολογικό επίπεδο” .(Πρωτ. Άδαμ. Αύγουστίδη Ό Όρθόδοξος κληρικός ως ποιμένας και ως θεραπευτής, στό περιοδικό “Γρηγόριος ο Παλαμάς” τευχ. 781, Ιανουαρ.- Φεβρ 2000 σελ. 72 -75).

Τί συμπεραίνουμε από τά γραφέντα; Ότι ο ιερέας ψυχίατρος - ψυχοθεραπευτής προκειμένου νά έρμηνεύσει τήν πιστότητα τών όρθοδόξων στην Παράδοση, τόν άμείωτο σεβασμό τους στην ιερατική περιβολή, τήν άγάπη τους στην όρδή πίστη και τό άσυμβίβαστό

τους στην ποικιλώνυμη άκαθαρσία ενεργεί ως εξής: ξεκινάει από το θηλασμό των βρεφών, το “άγχος” και τον “έρωτισμό” τους, περνάει στο “διχασμό του αντικειμένου” (του μητρικού μαστού) και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι “φονταμενταλιστές” διά “μηχανισμού της προβολής” προκειμένου να απαλλαγούν από τις φοβίες, τις ένοχές τους και τις ανασφάλειές τους, προβάλλουν στους άλλους τή δυστυχία τους και τούς επιτίθενται με καταστροφική μανία. Προφασίζονται ότι είναι υπέρμαχοι τής καθαρότητας και τής παραδόσεως, ενώ στην πραγματικότητα εκείνο που ζητούν είναι ή ανακούφιση από τήν ένταση που νοιώθουν.

Μ’ αυτά τά ...υπέροχα συμπεράσματά του μάς “στολίζει” ο π. Αδαμάντιος, έμας τούς φανατικούς που έχουμε τόση... “ιεροξεταστική” δύναμη ώστε, αν εξαιρέσουμε δύο - τρία εκκλησιαστικά έντυπα, (μεταξύ αυτών ο “ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ” και ή “ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ”) δέν μάς δίνεται πουθενά βήμα προφορικού ή γραπτού λόγου για να εκφράσουμε τίς τοποθετήσεις μας ενώ πολλά “γλυκόλογα” χύνονται έναντίον μας κατά τίς διάφορες επαφές και συναντήσεις των έκσυγχρονιστών. Άς είναι!

Έν σχέσει μέ τά γραφέντα προηγουμένως θά ήθελα μέ όλη τή σοβαρότητα να διαβεβαιώσω τον π. Αυγουστίδη ότι ή μακαρίτισσα ή μάνα μου, όπως μέ πληροφόρησε, μέ δήλαζε έπαρκώς και ο μαστός της μου ήταν διαρκώς διαθέσιμος. Έτσι, δεδομένου ότι μετά πάθους υπερασπίζομαι τήν ιερατική άμφίση, άς γνωρίζει δέν έμπίπτω στις ...βαδυστόχαστες κλαϊνικές αναλύσεις του.

Θά ήθελα επίσης να τον ρωτήσω α) τί συμβαίνει μέ τά παιδιά εκείνα που δέ δήλασαν αλλά έπιναν ως βρέφη γάλα από τό μπουκάλι. Είναι άραγε πιό όμαλά στην ψυχοσωματική τους ανάπτυξη και πιό έλεύθερα από όρθόδοξες “άγκυλώσεις” ; β) Μήπως, ως έκ τούτου θά πρέπει ο π. Αδαμάντιος, σαν “ειδικός” να εισηγηθεί σε “ειδικό” συνέδριο τήν...κατάργηση του θηλασμού των βρεφών για να γλυτώσουν από τό “άφετηριακό άγχος” και όλα τά δυσάρεστα παρεπόμενά του;

Στή συνέχεια κρίνουμε σκόπιμο να αναφερθούμε και σε άλλα “μαργαριτάρια” παράνοιας τά όποια βρίσκουμε γραμμένα στο βιβλίο τής Μ. Klein “Ψυχανάλυση και σεξουαλική άγωγή” και τά όποια σχετίζονται άμεσα μέ τίς προηγούμενες αναλύσεις της που χρησιμοποιεί ο ιερέυς - ψυχίατρος Άδαμ. Αυγουστίδης. Προκαταρκτικά ζητούμε συγγνώμη από τον “Όρθόδοξο Τύπο” και τούς αναγνώστες του για τό περιεχόμενο των γραφομένων τής γερμανίδας ψυχαναλύτριας, όμως αυτό θά φανερώσει τό ψευδο -επιστημονικό υπόβαθρο τής ψυχαναλυτικής ολοκληρωτισμού, που άπαιτεί πλήρη κυριαρχία στή μεταχείριση τής ανδρώπινης ψυχής δήθεν λόγω ειδικεύσεως.

Ίδού λοιπόν τί γράφει ή έν λόγω κυρία: “ ...υπάρχει ένα πρώιμο στάδιο ψυχικής ανάπτυξης κατά τό όποιο ο σαδισμός ενεργοποιείται σε όλες τίς πηγές τής λιμπιντικής ήδονής. Η πείρα μου υποδεικνύει ότι στή φάση αυτή ο σαδισμός φτάνει στο άπόγειό του. Η έναρξή της γίνεται μέ τή σαδοστοματική επιθυμία του βρέφους να καταβροχδίσει τό στήθος τής μητέρας (ή και όλόκληρη τή μητέρα) και ή λήξη της μέ τό πρώιμο πρωκτικό στάδιο... Τό παιδί περιμένει να βρει μέσα στην μητέρα α) τό πέος του πατέρα β) περιπτώματα και γ) παιδιά, και όλα αυτά τά θεωρεί φαγώσιμα...Οί σαδιστικές επιδέσεις του παιδιού, λοιπόν, έχουν ως στόχο και τή μητέρα και τον πατέρα. Επιθυμία του παιδιού είναι να τούς δαγκώσει, να τούς διαμελίσει ή να τούς λιώσει...” (Μ. Κλαΐν, Ψυχανάλυση και σεξουαλική άγωγή, Έκδόσεις Πύλη, Αθήνα 1991, σελ. 151).

Είναι παρανοϊκά και αηδιαστικά όλα όσα γράφει η Κλαΐν. Δέν είναι όμως παρά επέκταση και ανάλυση όσων απόψεων της χρησιμοποιεί ο όρθόδοξος ιερέας και ψυχίατρος π. Άδαμάντιος, όχι μόνο στό βιβλίο του “Ποιμένας και θεραπευτής” αλλά και στό βιβλίο του “Η ανθρώπινη επιδειτικότητα”. Πώς στ’ αλήθεια καταδέχεται νά χρησιμοποιεί τίς θεωρίες αυτής τής γυναίκας πού έχουν τόσο αισχρές και ανόητες απολήξεις; Και για ποιό λόγο; Για νά στηρίξει τίς θέσεις του για τό θρησκευτικό φονταμενταλισμό δηλ. τόν δηθεν φανατισμό τών όρθοδόξων πιστών και νά πολεμήσει τήν παραδοσιακή εμφάνιση τών κληρικών, τή σφοδρή άντίθεσή τών όρθοδόξων στις αίρέσεις κ.λ.π.

Έπειτα, ποιά σχέση έχουν οι απόψεις τής Κλαΐν μέ “τίς ανθρωπολογικές και ψυχολογικές προσεγγίσεις πού βασίζονται στην άγιοπνευματική εμπειρία του “άνισταμένου” (δηλαδή του θεουμένου) ανθρώπου”; Καμμία απολύτως. Γιατί, ποιός Πατήρ τής Έκκλησίας κατηγορεί τά άκακα βρέφη, πολύ περισσότερο τά βαπτισμένα, για “καταστροφικά συναισθήματα”, για “ερωτικά συναισθήματα” για επιδειτικότητα, για άγχος, για σαδοστοματικές επιθυμίες κι άλλες παρόμοιες διεστραμμένες άνοησίες; Ποιός άγιογραφικός ή πατερικός λόγος έρμηνεύει έτσι τήν ανθρώπινη φύση; Κανείς! Μήπως όμως έχουν σχέση μέ τήν έπιστήμη; Μέ βάση ποιά πειράματα κατέληξε η Klein σ’ αυτά τά συμπεράσματα; Μήπως μέ τήν ύπνωση και τήν αναδρομή στό παρελθόν, ή μέ τήν έρμηνεία τών όνειρων, μέ μεθόδους δηλαδή αποκρυφιστικής χροιάς, πού χρησιμοποιούσε ο δάσκαλός της Freud; Για τούς λόγους αυτούς λοιπόν πρέπει ο π. Άδαμάντιος νά μή καλύπτει τίς τουλάχιστον παράδοξες απόψεις του πίσω από όρθόδοξο ένδυμα ή από τήν άνύπαρκτη έπιστήμη τής Ψυχοθεραπείας, αλλά νά τοποθετηθεί άπλά και ξεκάθαρα έναντι τής όρθοδόξου Παραδόσεως πού ξεκινάει από τή Θεολογία και τήν πίστη και φθάνει και στά πιό “άσήμαντα” όπως τά χαρακτηρίζει “στοιχεία: μαλλιά γένια, φάρδος στά μανίκια, ξύλινη ιεροπρεπής γλώσσα...”.

“Όσο για μās του άπλους ιερείς άς γνωρίζουν όλοι οι ψυχίατροι και λοιποί θεράποντες τών ...”έπιστημών του ανθρώπου” ότι δέν πρόκειται νά άπεκδυθούμε όχι μόνο τά ράσα μας αλλά ούτε τήν αποστολή μας έχχωρώντας στην ψευδο-ψυχοθεραπεία τίς ψυχές τών χριστιανών, “υπέρ ών Χριστός απέθανεν” και τίς όποιες έμπιστεύθηκε ο Χριστός στό πετραχήλι μας. Άλλά ούτε ή ακόμα κι ένα μέρος τής ψυχής (πως άραγε νά τή μερίσουμε;) - τίς “συμπεριφορικές εκδηλώσεις” ή τίς “διαταραχές” της, όπως τίς όνομάζει ο π. Άδ. - θά αφήσουμε στά νύχια στής ψυχαναλυτικής - ψυχοθεραπευτικής τυρρανίας.